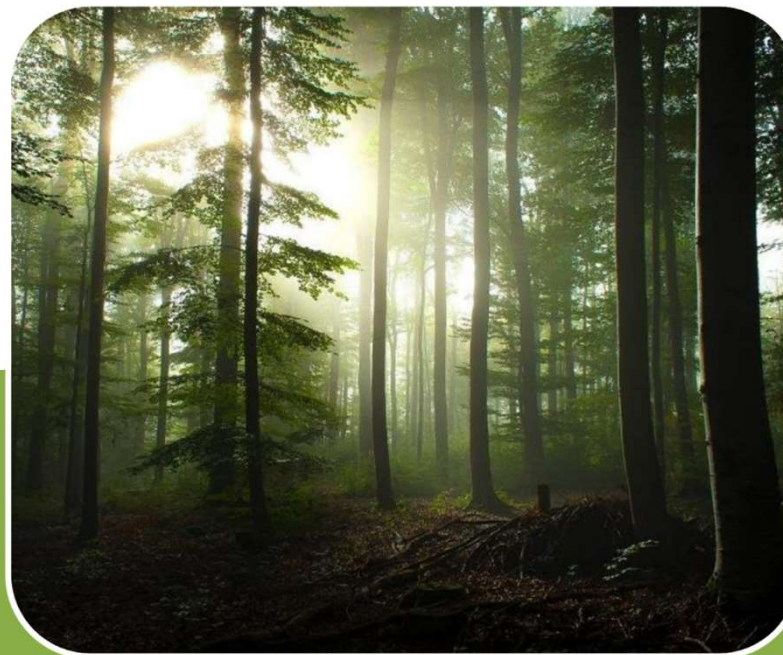

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

**OPIS PRZYPADKU PODEJRZENIA NADUŻYCIA I JEGO NASTĘPSTW
NA PRZYKŁADZIE PROJEKTU PN. „REKULTYWACJA NA CELE
PRZYRODNICZE TERENÓW ZDEGRADOWANYCH,
POPOLIGONOWYCH I POWOJSKOWYCH ZARZĄDZANYCH PRZEZ
PGL LP”**

Piotr Marzysz
Departament Funduszy Ekologicznych
Ministerstwo Środowiska
Józefów, 15.10.2019r.

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

**Rzeczpospolita
Polska**

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

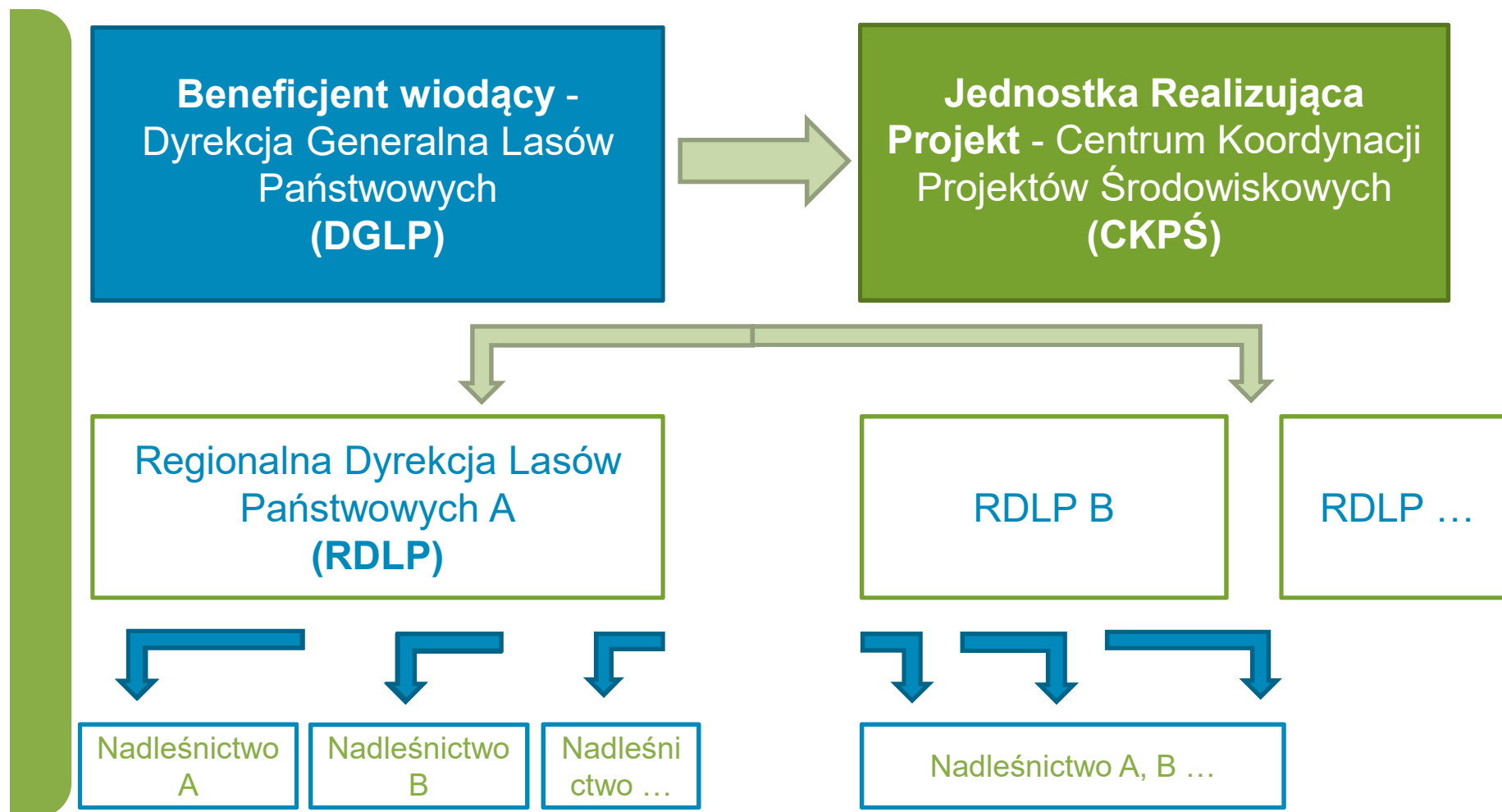

Plan prezentacji

- I. Opis projektu
- II. Charakterystyka wykonywanych prac w projekcie
- III. Problemy związane z realizacją prac saperskich
- IV. Działania podjęte w celu wyjaśnienia kwestii wystąpienia nieprawidłowości/nadużycia finansowego
- V. Konsekwencje dla Beneficjenta
- VI. Wnioski

- » **Celem projektu** było przywrócenie zdegradowanym terenom powojkowym wartości przyrodniczych i użytkowych przede wszystkim przez usunięcie źródeł zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz zniwelowanie skutków negatywnego oddziaływania zgromadzonych substancji szkodliwych.
- » Działania w ramach projektu zmierzały do odbudowy środowiska, umożliwiając nadleśnictwom administrującym tereny objęte projektem prowadzenie racjonalnej, zrównoważonej gospodarki leśnej, a także miały na celu ochronę różnorodności biologicznej oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez umożliwienie im egzystencji w czystym i naturalnym środowisku.

Struktura Beneficjenta

Miejsce realizacji

Źródło: CKPŚ

DGLP

Projekt realizowany na terenie:

- 15 Regionalnych Dyrekcji LP
- 58 Nadleśnictw

Powierzchnia podlegająca rekultywacji:

- założenia projektowe: 24 000 ha
- osiągnięty wskaźnik: 30 000 ha

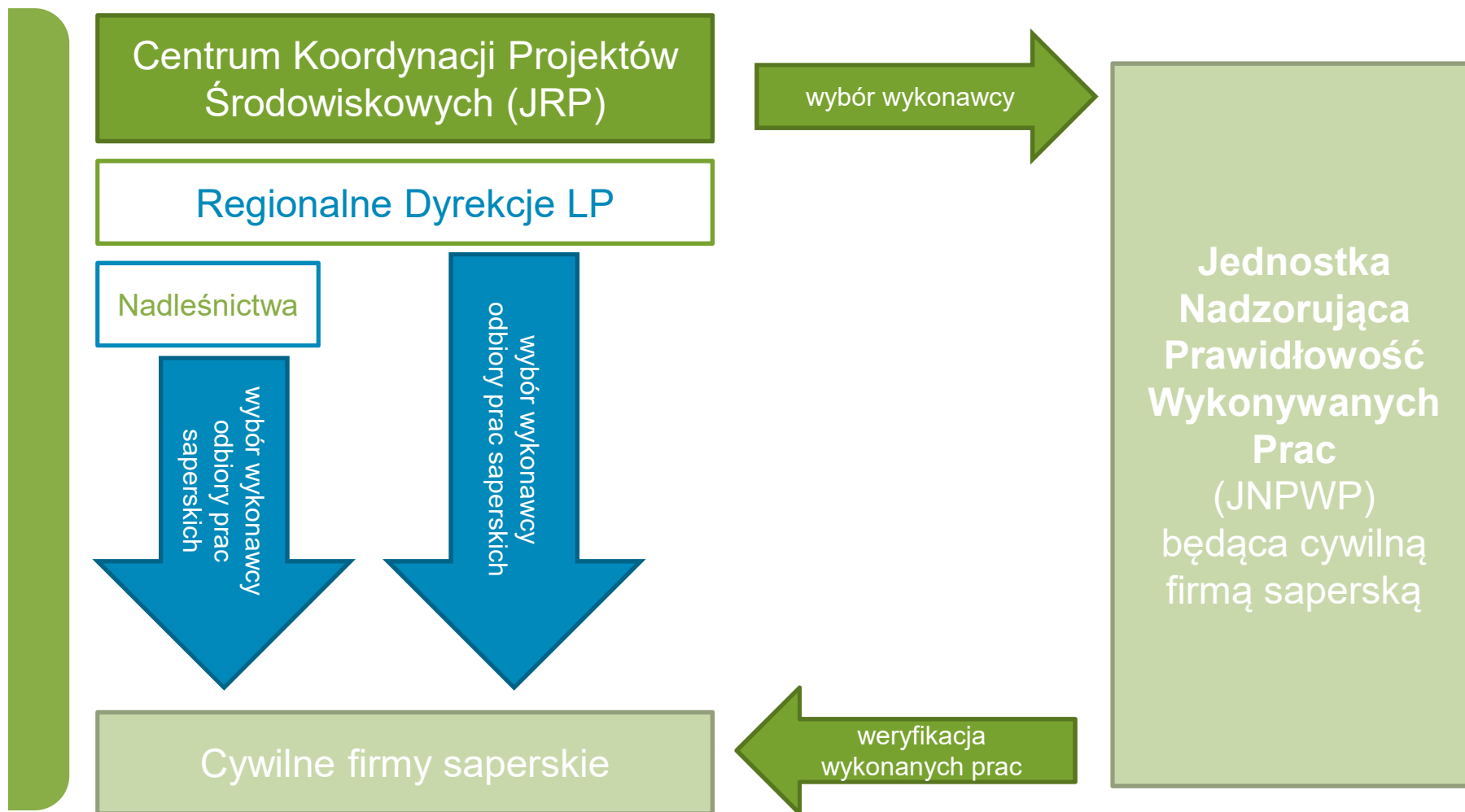

Charakterystyka wykonywanych prac

- » **Rozpoznanie i oczyszczenie szerszego terenu**
- » **Usuwanie zanieczyszczeń gruntowych**
- » **Rozbiórka lub zabezpieczenie obiektów powojkowych, porządkowanie terenu**
- » Przygotowanie i rewitalizacja podłoża gruntowego
- » Odnowienie i zalesienie terenów popoligonowych i powojkowych
- » Dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do warunków siedliskowych – przebudowa drzewostanów
- » Ochrona i reintrodukcja gatunków roślin i zwierząt
- » Ocena przyrodnicza

Prace saperskie

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Prace saperskie

Źródło: CKPŚ

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Prace saperskie

Źródło: CKPŚ

Problemy związane z realizacją prac saperskich

- » Znaczące opóźnienia w realizacji prac saperskich
- » Wysokie kary umowne, rozwiązywanie umów z wykonawcami
- » Rywalizacja pomiędzy firmami wykonawczymi wykraczająca poza dopuszczalne standardy uczciwej konkurencji

- » Powiązania osobowe pomiędzy właścicielem firmy pełniącej rolę Jednostki Nadzorującej (...), a właścicielem jednej z firm saperskich (małżeństwo)

Przewidziane przez Beneficjenta mechanizmy zabezpieczające prawidłowość realizacji prac saperskich

- » Oświadczenia o braku realizacji prac saperskich na danym terenie, bezstronności oraz zachowaniu tajemnicy składane przez Jednostkę Nadzorującą (...) jak i jej pracowników przed przystąpieniem do prac
- » Decyzja o odbiorze wykonanych prac saperskich leżała w gestii Zamawiającego
- » Wybór wykonawców prac saperskich i wykonawcy pełniącego rolę Jednostki Nadzorującej (...) przez osobne podmioty w strukturze Beneficjenta w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w drodze konkurencyjnych postępowań

Działania podjęte w celu wyjaśnienia kwestii wystąpienia nieprawidłowości/nadużycia finansowanego

Stanowisko Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- » (...) sytuacja, gdy każdy z dwóch odrębnych przedmiotowo przetargów wygrali przedsiębiorcy ze sobą powiązani, samo w sobie nie stanowi dowodu istnienia porozumienia antykonkurencyjnego
- » Nie rozstrzygając, czy sytuacja taka może stanowić naruszenie przepisów ustawy Pzp lub ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji należy stwierdzić, że nie może być ona zakwalifikowana jako praktyka ograniczająca konkurencję w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Analiza przepisów prawa

Ustawa Prawo zamówień publicznych:

- » Art. 17 ustawy Pzp – powiązania osobowe pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą (oferentem)
- » Art. 89 ust. 1 pkt 3 *Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji*

Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

- » Art. 3 ust. 1 *Czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta*

Działania podjęte w celu wyjaśnienia kwestii wystąpienia nieprawidłowości/nadużycia finansowanego

Stanowisko Krajowej Izby Odwoławczej:

- *żaden z przepisów nie zabrania swobodnego i nieskrępowanego prowadzenia działalności gospodarczej i składania ofert w postępowaniach przetargowych przez małżonków*
- *zarówno Przystępujący jak i jego małżonka będą wykonywać swoje funkcje na podstawie dwóch różnych umów o udzielenie zamówienia publicznego. Każde z nich ponosi indywidualną odpowiedzialność w stosunku do Zamawiającego (...). To Zamawiający decyduje o wypłacie wynagrodzenie za prawidłowe wykonanie prac objętych umowami, osobno w stosunku do każdego z małżonków*
- *stawianie tezy o czynie nieuczciwej konkurencji polegającym na ubieganiu się o udzielenie zamówienia wykonawczego, nad którym nadzór pełniła będzie osoba pozostająca w stosunkach prawnych i faktycznych, które mogą budzić wątpliwości co do jej bezstronności, jest tezą stawianą "na wyrost". Powodowałoby to, że sama obawa o niezachowanie zasad bezstronności, bez dowodów na potwierdzenie tych okoliczności, byłaby wystarczająca do uniemożliwienia podmiotom występującym na rynku ubieganie się o zamówienie. Działanie takie stanowiłoby nieuprawnione ograniczenie konkurencji w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego*
- **Izba nie znalazła podstaw do przyjęcia, że złożenie oferty przez Przystępującego stanowiło czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.**

Działania podjęte w celu wyjaśnienia kwestii wystąpienia nieprawidłowości/nadużycia finansowanego

Stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych:

- Brak naruszenia normy prawnej nie może rozstrzygać o braku naruszenia dobrego obyczaju
- Pozostawanie w relacjach małżeńskich zakłóca naturalną blokadę informacyjną istniejącą pomiędzy wykonawcami
- Charakter wykonywanych zadań (pełnienie nadzoru nad wykonawstwem), powoduje że jakiegokolwiek wątpliwości co do niezależności i obiektywizmu podmiotu nadzorującego zagrażają interesowi zamawiającego rozumianego jako prawidłowa realizacja zamówienia
- **Złożenie przez wykonawcę oferty w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, którego prawidłowość realizacji nadzorować będzie w określonym zakresie małżonek wykonawcy, zagraża interesowi zamawiającego oraz jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, a więc stanowi czyn nieuczciwej konkurencji, będący podstawą do odrzucenia oferty w trybie art. 89 ust. 1 pkt. 3 ustawy Pzp.**

Stanowisko zostało podtrzymane we wszystkich uchwałach KIO wydanych w związku z odwołaniem Beneficjenta od wyników kontroli doraźnej Prezesa UZP

- » Częściowe wstrzymanie płatności w trakcie realizacji projektu
- » Skutki finansowe – 25% korekta wydatków kwalifikowanych, w związku z naruszeniem art. 89 ustawy Pzp poprzez wybór jako najkorzystniejszej oferty podlegającej odrzuceniu
- » Konieczność rozszerzenia zakresu projektu o niezależny audyt ekspercki wybranych prac saperskich
- » Liczne spory sądowe toczące do dziś z wykonawcami prac saperskich, głównie związane z naliczeniem kar umownych
- » Problemy z zachowaniem trwałości projektu - dochodzenie OLAF.

- Czy można było uniknąć tej sytuacji, czy można było przewidzieć jej wystąpienie?
- Jakie działania można było podjąć?
 - analiza potencjalnych zagrożeń na etapie przedrealizacyjnym i próba ich niwelacji
 - ~~nieświadomości składanego przez oferentów podczas prac saperskich~~
~~powiązań osobowych z wykonawcami (najpierw wykonawcy prac saperskich) –~~
~~zagrożenie korektą!!!~~
~~zachowaniu~~
 - rekomendacja prokuratury
 - **korzystanie z uprawnienia wynikającego z art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy Pzp**
 - wystąpienie o stanowisko właściwego organu (Prezes UZP, UOKiK ...)
- Warto zwrócić szczególną uwagę na projekty, w których wykonawcy występują w zależnych od siebie rolach.

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

www.mos.gov.pl

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Piotr Marzysz
Departament Funduszy Ekologicznych
Ministerstwo Środowiska
Tel. (022) 36 92 680
E-mail: piotr.marzysz@mos.gov.pl